Comunitatea locală şi biblioteca publică: repere asupra bibliotecilor comunale din judeţul Teleorman

Maria Nedelea
Biblioteca Judeţeană „Marin Preda" Teleorman

Primele biblioteci publice în Teleorman s-au constituit din cărţile primite de la Ministerul din Lăuntru prin anii 1838-1854 şi care erau destinate şcolilor din oraşe.

Pentru a veni în sprijinul eforturilor făcute de învăţători în activitatea de ridicare a satelor prin cultură, Casa Şcoalelor, din iniţiativa lui Spiru Haret, înfiinţează la 16 octombrie 1898 câte 10 biblioteci populare pe lângă şcolile rurale din fiecare judeţ, şi deci, şi în Teleorman: exemplu Biblioteca populară din Peretu pentru care există un document scris de înfiinţare, ajunge din 1898 de la câteva zeci de cărţi la 240 în 1918, care erau citite de peste 150 de cititori anual .

Existau, de asemenea, Case de sfat şi citire cu scopul de a pune la îndemâna tuturor straturilor sociale cărţi de citit; de exemplu, în comuna Suhaia, în 1911, funcţiona o casă de sfat şi citire „Alexandru Ioan Cuza" pe la care avea să treacă şi Badea Cârţan sau, tot la Peretu, casa „Principele Mircea" sub conducerea lui Petre Stroescu, care a făcut prima monografie a judeţului Teleorman şi care avea peste 250 de cititori anual.

Fundaţia Culturală Regală „Principele Carol"a înfiinţat între 1922-1925 biblioteci săteşti.

Bibliotecile publice de azi s-au constituit în perioada 1953-1968 (sunt 83 comunale, 1 judeţeană, 2 municipale, 2 orăşeneşti) din care, cele comunale deţin 1.014.680 volume, 47.896 cititori, 667.511 volume împrumutate.

Deşi bilbiotecile comunale şi-au dovedit viabilitatea în ultima jumătate de secol, răspunzând prin structurile lor dreptului universal la lectură, faptul că cetăţeanul utilizează acest drept, se regăseşte în creşterea constantă de la un an la altul a numărului de cititori care apelează la serviciile bibliotecii publice (şi datele statistice sunt reale nu mai sunt „umflate" cum se proceda înainte de 1989 la directive de partid şi de stat);

BDD-A19234 © 2002 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 21:41:05 UTC)

în judeţul nostru meseria de bibliotecar se regăseşte doar la 30 de comune care au normă întreagă; 23 au jumătate de normă, iar pentru 30 de comune consiliile locale nu au găsit posibilitatea să aloce decât o indemnizaţie care uneori e derizorie - 300-500 mii lei, bibliotecarul, de obicei cadru didactic, preluând această funcţie din dragoste de carte sau de copii (care sunt majoritatea cititorilor).

Este îmbucurător că în ultimul timp datorită activităţii metodice a bibliotecilor judeţene, care reiese foarte clar din Legea bibliotecilor (articolul 28 al.b) şi, deşi nu avem posibilităţi decât de 1 metodist şi acela nu de specialitate, prin implicarea conducerii şi a altor bibliotecari, prin deplasările făcute, s-a reuşit înfiinţarea de 10 posturi cu normă întreagă, a 10 cu o jumătate de normă (de multe ori cealaltă jumătate este de referent la Căminul Cultural), stopându-se astfel tendinţa de după 1994 (H.G.442) de desfiinţare a unor biblioteci comunale. Tot prin înţelegerea pe care am găsit-o la organele locale, din discuţii cu primarii, conducerea consiliului local, s-au rezolvat cazurile unor localuri necorespunzătoare (majoritatea bibliotecilor funcţionează în cămine culturale în centrul de comună; există şi 3 biblioteci care funcţionează în sate aparţinătoare dar, care prin localul corespunzător şi distanţa mică îşi dovedesc eficacitatea).

De asemenea câţiva primari mai „generoşi" au alocat între 5-15 milioane lei pentru carte, ceea ce poate părea derizoriu, dar pentru unele localităţi e totuşi ceva, care adăugat la achiziţia Ministerului Culturii pe care Biblioteca Judeţeană o distribuie către bibliotecile rurale prin adevărate „caravane ale cărţii" pe diferite trasee, oferă o cât de cât posibilă informare a locuitorilor satelor.

Biblioteca trebuie să fie centrul activităţii culturale a comunităţii locale, să fie un organism viu în care bibliotecarul, care prin noua lege devine bibliotecarul responsabil, să fie format profesional. Douăzeci de bibliotecari din comune au urmat cursuri de perfecţionare la Buşteni, ceilalţi urmează pe viitor, dar au fost prinşi în consfătuirile trimestriale ce se fac cu bibliotecarii, la nivelul judeţului.

Aici revine un rol important activităţii metodice a Bibliotecii Judeţene pentru schimbarea mentalităţii administraţiei locale că oricine poate fi bibliotecar, că fiecare, poate face orice şi în locul altcuiva, (şi de aceea există cazuri de angajare pe criterii neprofesionale), că profesorul care face pe bibliotecarul în timpul liber, nu va avea responsabilitatea bibliotecarului

BDD-A19234 © 2002 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 21:41:05 UTC)

angajat şi profesionalizat: nu are priceperea altuia specializat şi legat prin vocaţie şi salarizare de instituţia respectivă: au fost cazuri în care „bibliotecarii" de ocazie au stricat imaginea despre bibliotecă a unor primari, aşa încât chiar dacă în mediul rural se găsesc mai greu bibliotecari cu studii de specialitate, şi cei cu liceul pot fi formaţi ca buni specialişti.

Şi dovadă că au reuşit în unele localităţi să se facă înţeleşi este comuna Talpa, în care bibliotecarul (cu studii de specialitate ce-i drept) a reuşit şi cu sprijinul nostru, dar prin înţelegerea consiliului local, reamenajarea unui local corespunzător, cu sală de lectură, cu mobilier nou ce poate rivaliza, cred, cu multe biblioteci „model" din ţară - Biblioteca a devenit centru pilot pentru zona respectivă .

De fapt judeţul este împărţit în zone în care o bibliotecă este centru metodic şi în care se desfăşoară consfătuirile profesionale.

O problemă spinoasă este cea a achiziţiei de carte care parţial poate fi rezolvată tot prin munca metodică a bibliotecii judeţene, care dacă ar dispărea, biblioteca respectivă ar fi total părăsită, pentru că e foarte important pentru consiliul local să vadă că cineva se interesează de bibliotecă . Foarte puţine comune au alocat bani pentru carte (poate şi din motive obiective, pentru că sunt comune care n-au bani nici pentru plata salariilor). Cărţile de la Ministerul Culturii sunt mai mult decât binevenite, cu singura obiecţie că unele edituri (ex.Ceres) au trimis un exemplar sau două dintr-un titlu, mai ales la cărţi aşa-zis de popularizare (ex. Cultura pomilor fructiferi etc.).

Reviste de cultură de asemenea nu mai vin (nici ***Biblioteca*** în număr suficient), în condiţiile în care sunt localităţi care nu au nici un abonament.

Bibliotecile săteşti au o tradiţie bogată şi îndelungată, care merită şi trebuie actualizată, şi valorificată, ele trebuie să fie nu numai singura instituţie de cultură de pe raza localităţii rurale, cu rol fundamental în informarea şi documentarea locuitorilor, dar să fie centrul vieţii culturale şi intelectuale, să funcţioneze ca un complex cultural în care au loc cele mai diferite evenimente.

Şi în foarte multe comune bibliotecile organizează activităţi de animaţie culturală cu rezonanţă la nivelul judeţului (ex. la biblioteca Măldăieni fiinţează un cenaclu literar care se ocupă şi cu strângerea de materiale folclorice şi date pentru o viitoare monografie a comunei, iar la Liţa biblioteca scoate un ziar local).

BDD-A19234 © 2002 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 21:41:05 UTC)

Se impun nişte măsuri ce trebuie avute în vedere în munca metodică a bibliotecii judeţene :

-implicarea forurilor locale în activitatea bibliotecii (analiza în şedinţele de consiliu a activităţii bibliotecii, bineînţeles cu participarea bibliotecarului) şi implicarea consiliului local la asigurarea bazei materiale, salubrizarea sau renovarea celei existente (am reuşit să sensibilizăm unii primari pentru reparaţia capitală a căminului cultural şi deci şi a bibliotecii (Sfinţeşti, Botoroaga, Vedea), extinderea spaţiului cu o sală de lectură (Liţa, Mereni, Bogdana), schimbarea spaţiului (Vârtoape) sau o construcţie nouă (Videle,Talpa, Botoroaga).

-bugetul alocat să fie distinct de cel al consiliului local şi să fie cunoscut de bibliotecar, să se asigure bani pentru achiziţia de carte, pentru pregătirea profesională, conform legii, să se asigure salarizarea corespunzătoare (am întâlnit cazuri de salarizare la debutant de mai mulţi ani, sau de neacordare a sporurilor conform legislaţiei, pentru că mai sunt localităţi în care legea o face primarul după bunul plac).

-asigurarea de normă întreagă pentru toate bibliotecile comunale cu bibliotecar remunerat corespunzător şi care dacă nu poate fi găsit cu studii de specialitate, măcar să poată fi perfecţionat şi atestat (noua lege poate rezolva această problemă).

-renunţarea la folosirea bibliotecarului în alte activităţi extraprofesionale – sunt cazuri în care bibliotecarul efectuează şi alte activităţi la Primărie.

-tratarea bibliotecii ca instituţie publică de lectură singura de cultură de pe raza localităţii; colaborarea cu toţi factorii influenţi de la nivelul comunităţii, antrenarea factorilor de decizie la rezolvarea problemelor; rămâne de văzut cum va funcţiona biblioteca şcolară din sate şi ca bibliotecă publică mai ales că în multe cazuri este ca şi ineexistentă, iar personalul la fel. Mai degrabă s-ar putea înfiinţa puncte de împrumut în satele aparţinătoare.

-organizarea ştiinţifică a fondului de carte, introducerea instrumentelor biblioteconomice pentru orientarea cititorilor (informatizarea) – doar 5 biblioteci comunale sunt dotate cu calculatoare, din donaţii binenţeles; organizarea accesului liber la raft şi infiinţarea de săli de lectură şi la nivelul bibliotecii comunale (aproximativ 10 biblioteci comunale au sală de lectură).

-valorificarea fondului monografic, al tradiţiilor şi obiceiurilor zonei, cunoaşterea personalităţilor locale, colaborarea cu biserica şi şcolile,

BDD-A19234 © 2002 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 21:41:05 UTC)

antrenarea elevilor în aceste activităţi şi sprijin pentru (întocmirea de parteneriate de colaborare cu acestea) elaborarea monografiei localităţii respective.

-introducerea în mass-media locală a informaţiei privind activitatea bibliotecii.

-informarea publicului asupra fondului de carte, orar, activităţi specifice de popularizare a bibliotecii (foi volante, pliante, „vizite" pentru elevi „Ziua deschisă a bibliotecii").

-stabilizarea pe post a bibliotecarului, atenţie pentru pregătirea profesională a bibliotecarului, de preferat cursurile de la centrul Bucureşti, dar şi activităţile practice de la întîlnirile profesionale din judeţ sau chiar îndrumările la locul de muncă, antrenarea în participarea la activităţi judeţene, mai ales de animaţie culturală.

-înfiinţarea de colective de sprijin formaze din intelectualii comunei (la biblioteca Talpa, nou inaugurată a fost organizată o consfătuire cu toţi intelectualii comunei, inclusiv administraţia locală, care a avut ecou la nivelul localităţii).

-organizarea de întâlniri profesionale la nivel central sau pe centre metodice, în vederea îmbunătăţirii activităţii, pentru marcarea unor evenimente sau semnalarea unor greutăţi şi realizări.

O societate bogată sau săracă, nu renunţă la bibliotecă. Dacă vrem ca satele noastre să înregistreze progresele atât de mult aşteptate pe toate planurile, atunci cultura poate şi trebuie să joace un rol esenţial, iar biblioteca se poate constitui într-un instrument necesar şi util în acest important demers.

BDD-A19234 © 2002 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 21:41:05 UTC)

Local Community and Public Library – Landmarks on Comunal Librairies from Teleorman County

Abstract

After a short historical presentation, concerning the regional libraries from Teleorman and their present state of things, we have to admit that there are some problems the regional libraries are dealing with: places, the acquisition of books, the relationship with the local administration and community, personnel and its professional training, the organization of library and its activity – information, the creation of methodic centers, the organization of profesional discussions / meetings, giving information to public, the spreading activities of library and diffusion of books, the conection with mass-media.

BDD-A19234 © 2002 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 21:41:05 UTC)